

การประเมินความเสี่ยงการทุจริต
ประจำปี ๒๕๖๖

องค์การบริหารส่วนตำบลสว่าง
อำเภอโพธารอง จังหวัดร้อยเอ็ด

คำนำ

เหตุการณ์ความเสี่ยงด้านการทุจริตเกิดความเสี่ยงแล้วจะมีผลกระทบทางลบ ซึ่งปัญหาจากสาเหตุต่างๆ ที่ค้นหาต้นตอได้ยาก ความเสี่ยงจึงจำเป็นต้องคิดล่วงหน้าเสมอ การป้องกันการทุจริต คือ การแก้ไข ปัญหาทุจริตที่ยั่งยืน ซึ่งเป็นหน้าที่ของหัวหน้าส่วนราชการ และเป็นเจตจำนงของทุกองค์กรที่ร่วมต่อต้านการทุจริตทุกรูปแบบ อันเป็นวาระเร่งด่วนของรัฐบาล

การนำเครื่องมือประเมินความเสี่ยงมาใช้ในองค์กร จะช่วยให้เป็นหลักประกันในระดับหนึ่งได้ว่าการดำเนินการขององค์กรจะไม่มี การทุจริต หรือในกรณีพบการทุจริตที่ไม่คาดคิด โอกาสที่จะประสบกับปัญหาน้อยกว่าองค์กรอื่น หรือหากเกิดความเสียหายเกิดขึ้น ก็จะเป็นการเกิดความเสียหายที่น้อยกว่าองค์กรที่ไม่มี การนำเครื่องมือการประเมินความเสี่ยงทุจริตมาใช้ เพราะได้มีการเตรียมการป้องกันการทุจริตล่วงหน้าไว้โดยให้เป็น ส่วนหนึ่งของการปฏิบัติงานประจำ ซึ่งไม่ใช่การเพิ่มภาระงานแต่อย่างใด

องค์การบริหารส่วนตำบลสว่าง เป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ที่มีบทบาทในการขับเคลื่อนหน่วยงานภาครัฐให้บริหารงานภายใต้กรอบธรรมาภิบาล โดยการประเมินความเสี่ยงการทุจริตเป็นเครื่องมือหนึ่ง ในการขับเคลื่อนหลักธรรมาภิบาลเพื่อลดปัญหาการทุจริตของรัฐ ตามคำสั่งรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๒๙/๒๕๕๗ ลงวันที่ ๑๘ มิถุนายน ๒๕๕๗ เรื่อง มาตรการป้องกันการทุจริตและแก้ไขปัญหาการทุจริตประพฤติมิชอบที่ กำหนดให้ทุกส่วนราชการและหน่วยงานของรัฐ โดยมุ่งเน้นการสร้างธรรมาภิบาลในการบริหารงาน ละส่งเสริมการมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วนในการตรวจสอบ เฝ้าระวัง เพื่อสกัดกั้นไม่ให้เกิดการทุจริตและประพฤติมิชอบได้ ในการนี้ องค์การบริหารส่วนตำบลสว่าง จึงจัดทำ การประเมินความเสี่ยงของการดำเนินงานหรือการปฏิบัติหน้าที่ที่อาจ ก่อให้เกิดการทุจริตหรือก่อให้เกิดการขัดกันระหว่างผลประโยชน์ส่วนตัวกับผลประโยชน์ส่วนรวมของหน่วยงาน

สำนักปลัด

องค์การบริหารส่วนตำบลสว่าง

รายงานการประเมินความเสี่ยงการทุจริตประจำปี
ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖
องค์การบริหารส่วนตำบลสว่าง อำเภอโพธารอง จังหวัดร้อยเอ็ด

ตามที่องค์การบริหารส่วนตำบลสว่างได้จัดทำรายงานผลการควบคุมภายในประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๕ ประกอบด้วย หนังสือรับรองผลการควบคุมภายใน (แบบ ปค.๑) รายงานผลการประเมินองค์ประกอบของการควบคุมภายใน (แบบ ปค.๔) และรายงานการประเมินผลการควบคุมภายใน (แบบ ปร.๕) จึงได้จัดทำสรุปกระบวนการที่อาจเกิดความเสี่ยงต่อการทุจริตของการดำเนินงานหรือการปฏิบัติหน้าที่ที่อาจก่อให้เกิดการทุจริตหรือก่อให้เกิดการขัดกันระหว่างผลประโยชน์ส่วนตนกับผลประโยชน์ส่วนรวมของหน่วยงาน

๑. วัตถุประสงค์การประเมินความเสี่ยง

มาตรการป้องกันการทุจริตจะสามารถลดความเสี่ยงที่อาจเกิดจากการทุจริตในองค์กรได้ ดังนั้น การประเมินความเสี่ยงการทุจริต การออกแบบและการปฏิบัติงานตามมาตรการควบคุมภายในที่เหมาะสมจะช่วยลดความเสี่ยงการทุจริตให้แก่บุคลากรในองค์กร ถือเป็นป้องกันการทุจริตในองค์กร ทั้งนี้ การดำเนินการขององค์กรจะไม่มีทุจริต หรือกรณีที่เกิดการทุจริตจะช่วยเป็นหลักประกันระดับหนึ่งว่าการดำเนินการขององค์กรจะไม่มีทุจริต หรือในกรณีที่พบกับการทุจริตที่ไม่คาดคิดโอกาสที่ประสบกับปัญหาน้อยกว่าองค์กรอื่น หรือหากเกิดความเสียหายขึ้นก็จะเป็นความเสียหายที่น้อยกว่าองค์กรที่ไม่มีกรนำเครื่องมือประเมินความเสี่ยงมาใช้เพราะได้มีการเตรียมการป้องกันล่วงหน้าไว้โดยให้เป็นส่วนหนึ่งของการปฏิบัติงานประจำ ซึ่งไม่ใช้การเพิ่มภาระอีกต่อไป

วัตถุประสงค์ของการประเมินความเสี่ยงการทุจริต เพื่อให้หน่วยงานภาครัฐมีมาตรฐานระบบหรือ แนวทางในการบริหารจัดการความเสี่ยงของการดำเนินงานที่อาจก่อให้เกิดการทุจริต ซึ่งเป็นมาตรการป้องกันการทุจริตเชิงรุกที่มีประสิทธิภาพต่อไป

๒. การบริหารจัดการความเสี่ยงมีความแตกต่างจากการตรวจสอบภายในอย่างไร

การบริหารจัดการความเสี่ยงเป็นการทำงานในลักษณะที่ทุกภาระงานต้องประเมินความเสี่ยงก่อนปฏิบัติงานทุกครั้ง และแทรกกิจกรรมการตอบโต้ความเสี่ยงไว้ก่อนเริ่มปฏิบัติงานหลักตามภาระงานปกติ ของการเฝ้าระวังความเสี่ยงล่วงหน้าจากทุกภาระงานร่วมกันโดยเป็นส่วนหนึ่งของความรับผิดชอบปกติที่มีการรับรู้และยอมรับจากผู้ที่เกี่ยวข้อง (ผู้นำส่งงาน) เป็นลักษณะ pre - decision ส่วนการตรวจสอบภายในจะเป็นลักษณะการกำกับติดตามความเสี่ยงเป็นการสอบทาน เป็นลักษณะ post - decision

๓. ขั้นตอนการประเมินความเสี่ยงการทุจริต มีดังนี้

ขั้นที่ ๑ หากิจกรรมที่อาจเกิดความเสี่ยงการทุจริต เป็นการหาสาเหตุที่อาจจะเกิดการทุจริตจากการตรวจสอบของหน่วยงานทั้งภายในและภายนอกหน่วยงาน

ขั้นที่ ๒ การหาเหตุการณ์ความเสี่ยงการทุจริต เป็นการหาเหตุการณ์จากกิจกรรมที่อาจเกิดความเสี่ยงต่อการทุจริต ซึ่งอาจมีมากกว่า ๑ เหตุการณ์ใน ๑ กิจกรรม

ขั้นที่ ๓ การวิเคราะห์ระดับความเสี่ยงการทุจริต แยกสถานะตามระดับของความเสี่ยง ดังนี้

๑) ไม่มี คือ ไม่มีความเสี่ยงการทุจริต

๒) ต่ำมาก คือ ความเสี่ยงการทุจริตระดับต่ำมาก ซึ่งอาจจะไม่สามารถตรวจสอบหรือตรวจพบได้

๓) **ต่ำ** คือ ความเสี่ยงการทุจริตระดับต่ำ สามารถตรวจสอบหรือตรวจพบได้

๒) **กลาง** คือ ความเสี่ยงการทุจริตระดับปานกลาง และสามารถใช้ความรอบคอบระมัดระวังในการปฏิบัติงานตามปกติควบคุมดูแลได้

๓) **สูง** คือ ความเสี่ยงการทุจริตระดับสูง เป็นกระบวนการงานที่มีผู้เกี่ยวข้องหลายคน หลายหน่วยงานภายในองค์กร มีหลายขั้นตอน จนยากต่อการควบคุม หรือไม่มีอำนาจควบคุมข้ามหน่วยงานตามหน้าที่ปกติ

๔) **สูงมาก** คือ ความเสี่ยงการทุจริตระดับสูงมาก เป็นกระบวนการงานที่เกี่ยวข้องกับบุคคลภายนอก คนที่ไม่รู้จักไม่สามารถตรวจสอบได้ชัดเจน ไม่สามารถกำกับติดตามได้อย่างใกล้ชิดหรืออย่างสม่ำเสมอ

๕) **สูงสุด** คือ ความเสี่ยงการทุจริตระดับสูงมากที่สุด เป็นกระบวนการงานที่เกี่ยวข้องกับบุคคลภายนอก ยากต่อการควบคุมจนไม่สามารถกำกับติดตามได้อย่างใกล้ชิดหรืออย่างสม่ำเสมอ

ขั้นที่ ๔ การหามาตรการบริหารจัดการความเสี่ยงการทุจริต หาแนวทาง/กิจกรรมที่สามารถขจัดความเสี่ยงการทุจริตออกไปให้หมด

รูปภาพแผนผังขั้นตอนการประเมินความเสี่ยงการทุจริต

๔. การประเมินความเสี่ยงการทุจริตหรือผลการขัดกันระหว่างผลประโยชน์ส่วนตนกับผลประโยชน์ส่วนรวม

ที่	โครงการ/กิจกรรม	เหตุการณ์ความเสี่ยงที่อาจจะเกิดขึ้น	ปัจจัยเสี่ยงที่อาจมีผลกระทบ/กระตุ้นให้เกิดการทุจริต	การควบคุม/ระเบียบที่เกี่ยวข้อง	ประเมินระดับความเสี่ยง					มาตรการป้องกันเพื่อไม่ให้เกิดการทุจริต	ตัวชี้วัดผลสำเร็จ	
					ไม่มี	ต่ำมาก	ต่ำ	กลาง	สูง			สูงมาก
๑	การเก็บรักษาและควบคุมครุภัณฑ์	ครุภัณฑ์กระจัดกระจายชำรุดเสียหายได้ง่าย ไม่มีสถานที่จัดเก็บครุภัณฑ์ที่เพียงพอ ซึ่งอาจเสี่ยงต่อการสูญหาย	สถานที่เก็บครุภัณฑ์ไม่เพียงพอ	ระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. ๒๕๖๐	✓						หาสถานที่จัดเก็บครุภัณฑ์ให้เพียงพอและมีขีด, จัดทำทะเบียนครุภัณฑ์ และจัดทำคําสั่งวงจรถัดตั้งภายในสถานที่เพื่อป้องกันการสูญหาย	จำนวนเรื่องร้องเรียนเกี่ยวกับการเก็บรักษาและควบคุมครุภัณฑ์
๒	การนำทรัพย์สินของราชการไปใช้ประโยชน์ส่วนตัว	เจ้าหน้าที่บางรายนำวัสดุอุปกรณ์ของสำนักงานไปใช้ทำงานส่วนตัวที่บ้าน	๑.เจ้าหน้าที่ขาดจิตสำนึกในการแยกแยะประโยชน์ส่วนตนและประโยชน์ส่วนรวม ๒.การตรวจสอบทรัพย์สินของราชการไม่สม่ำเสมอ	ประกาศ อบต.สว่าง เรื่อง มาตรการป้องกันการขัดกันระหว่างผลประโยชน์ส่วนตนและเพื่อป้องกันการทุจริตและประพฤติมิชอบของบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบลสว่าง	✓						๑. จัดทำทะเบียนคุมทรัพย์สินของราชการ ๒. การเสริมสร้างจิตสำนึกในการแยกแยะประโยชน์ส่วนตนและประโยชน์ส่วนรวม ๓. การตรวจสอบทรัพย์สิน(ส่วนกลาง)ของราชการเป็นประจำทุกวัน	จำนวนเรื่องร้องเรียนเกี่ยวกับการนำทรัพย์สินของราชการไปใช้ประโยชน์ส่วนตัว

ที่	โครงการ/ กิจกรรม	เหตุการณ์ความเสียหายที่ อาจจะเกิดขึ้น	ปัจจัยเสี่ยงที่อาจมี ผลกระทบ/กระตุ้นให้เกิด การทุจริต	การควบคุม/ระเบียบที่ เกี่ยวข้อง	ประเมินระดับความเสียหาย					มาตรการป้องกันเพื่อ ไม่ให้เกิดเหตุการณ์	ตัวชี้วัด ผลสำเร็จ
					ไม่มี	ต่ำ มาก	ต่ำ	กลาง	สูง		
๓	การกำหนด ราคากลาง	มีการเปลี่ยนแปลงแนว ทางการปฏิบัติงาน และ ราคาวัสดุก่อสร้างอยู่ บ่อยครั้ง และปริมาณงาน ที่มากขึ้น ซึ่งอาจทำให้ผู้ ประมาณราคา เกิด ข้อบกพร่องขึ้นได้	คณะกรรมการกำหนด ราคากลางที่ได้รับการ แต่งตั้งส่วนมากเป็น เจ้าหน้าที่ที่ขาดความรู้ใน เรื่องการกำหนดราคา กลาง	คู่มือ/หนังสือสั่งการ กรมบัญชีกลาง เกี่ยวกับ แนวทางการละเอียดข้อมูล ราคากลางและการคำนวณ ราคากลางการจัดซื้อจัดจ้าง ของหน่วยงานภาครัฐ	✓					๑.มีการประชุม คณะกรรมการกำหนด ราคากลางทุกครั้ง และ เจ้าหน้าที่ผู้เกี่ยวข้องใน การพิจารณาราคากลาง เพื่อเป็นการตรวจสอบ และลดข้อบกพร่องในการ ปฏิบัติงาน ๒.ศึกษากฎหมาย/ ระเบียบที่เกี่ยวข้องกับการ กำหนดราคากลางอย่าง สม่ำเสมอ	จำนวน เรื่อง ร้องเรียน เกี่ยวกับ การ กำหนด ราคากลาง

หน่วยงานผู้รับผิดชอบประเมินความเสี่ยง.....สำนักปลัด.....
 ชื่อผู้รายงาน.....นางสุกัญญา.....รัตนวงศ์.....ตำแหน่ง.....นิติกรชำนาญการ.....

๕. สรุปผลการประเมิน

สำหรับการประเมินจากการตรวจสอบจากภายในหน่วยงาน มีกิจกรรมที่อาจเกิดความเสี่ยงการทุจริตหรือการขัดกันระหว่างผลประโยชน์ส่วนตนกับผลประโยชน์ส่วนรวม มี ๓ เรื่อง ดังนี้

- ๑) การเก็บรักษาและควบคุมครุภัณฑ์ ระดับความเสี่ยง *ต่ำมาก*
  - ๒) การนำทรัพย์สินของราชการไปใช้ประโยชน์ส่วนตัว ระดับความเสี่ยง *ต่ำ*
  - ๓) การกำหนดราคากลาง ระดับความเสี่ยง *กลาง*
-

สำนักปลัด อบต.
โทรศัพท์/โทรสาร ๐ ๔๓๖ ๖๐๖๗๔